

dobara, sa sjedištem u Rimu, izdao je međunarodni index institucija koje obrazuju stručnjake za konzervaciju kulturnih dobara. Index sadrži adrese visokoškolskih ustanova koje su, zaključno do školske godine 1979/1980, nudile različite programe, od potpunog petogodišnjeg ili četverogodišnjeg školovanja, postdiplomskih studija i specijalizacija do kratkih, godišnjih seminara i predavanja za diplomirane stručnjake.

Za svaku instituciju dati su, uz adresu, slijedeći podaci: osnovna grana znanosti koja se proučava; naziv programa, oblik (obavezni ili neobavezni seminari, radionice i sl.) i akademski stupanj školovanja, trajanje programa, mogući izvori financiranja školovanja za pojedince, školska sprema potrebna za upis, neki posebni uvjeti, jezik na kojem se izvodi program, svjedodžba ili diploma koja se dobije nakon školovanja i datum početka programa.

The International Journal of Museum Management and Curatorship, vol. 1, n. 1, Mart 1982. str. 87. ilustr.

Izd. Butterworth Scientific Limited

Višnja Zgaga

Muzejski dokumentacioni centar, Zagreb

Novi časopis *The International Journal of Museum Management and Curatorship* zamišljen je kao mjesto razmjene stručnoznanstvenih informacija kompleksa muzejskog rada na međunarodnom planu. Tematska odrednica informacija mogla bi se obuhvatiti naporom ka revalorizaciji »klasičnog« osnovnog muzejskog rada, formuliranog kao prikupljanje, obradba, zaštita i prezentacija muzejskog predmeta. Do ovakve ponovne procjene vrijednosti dolazi zbog vrlo jakog sruza fundamentalne odgovornosti muzeja pred društvom (i budućim pokoljenjima), i mnogih aktivnosti koje društvo nameće muzejima. U radu muzeja danas često dominira upravo ono što osnovni muzejski posao nije. Zanemareno je sakupljanje temeljeno na naučnim metodama; dubinsko znanje o predmetu u zbirci; mnoštvo predmeta nužno je konzervirati i restaurirati; problemi tehničke zaštite postaju sve složeniji, a tako i njihova rješenja; alarmantan nedostatak stručnog kadra koji bi se bavio upravo prethodno navedenim problemima itd.

Prvi je broj objavljenim člancima vrlo dosljedno slijedio osnovni koncept: sve teme detaljno i iscrpno, te s mnogo praktičnih uputstava, zadiru u osnovne probleme muzejskog rada. Osim stručnih priloga, časopis sadržava rubriku obavijesti, izvještaja, te sažeti pregled publikacija relevantnih osnovnoj ideji časopisa.

David Leights and others. First Aid for Finds. A Practical Guide for Archaeologist. Rescue Publication n. 1, 1978, str. 41, ilustr.

Izd. Rescue, The British Archaeological Trust i Department of Archeaeology, University of Southampton.

Urednik: Philip Rahttz.

Značajan i vrijedan priručnik za arheologe na terenu obiluje sažetim uputama za konzerviranje (preventivno) brojnih vrsta nalaza sve do pripreme takovoga materijala za transport do depoa ili laboratorija. Premda je istraživačka aktivnost dosegla zavidnu razinu, ipak veće poteškoće za dobar rad predstavlja i nedostatak adekvatne opreme i sredstava za konzerviranje. Kako je nemoguće (a ponekad i nepotrebno) da svakom arheološkom iskapanju prisustvuje i konzervator ili restaurator, ovakova vrsta publikacije će uvijek trebati.

Drugim izdanjem ovoga priručnika s naslovom »Prva pomoć za nalaze«, prvobitni savjeti su prilagođeni novim iskustvima iz prakse, informacije o materijalu i dobavljačima su znatno preinačene, pobrojana je oprema za radiografsku analizu a adrese dobavljača su na jednom popisu. Nadalje, odjeljak o uzrocima zemlje je izostavljen budući da se više savjeta može dobiti iz novijih priručnika istog izdavača.

Gotovo svakoj vrsti materijala posvećen je zasebni odjeljak sa savjetima o obradi, bilješkama o sredstvima za konzerviranje, uspostavljanju ravnoteže u novim uvjetima i crtežima. Dani su savjeti za konzerviranje željeza, bronz, srebra i zlata, olova, kositra, stakla, keramike, drva, kože i tekstila, kosti i slonovače, škriljevca i jantara, oslikane zidne plastike, predmeta iz više vrsta materijala i podmorskih nalaza.

Općim savjetima, uvodnikom zapravo, upućuje se na vrste skladištenja predmeta, organizaciju rada, naučnu evidenciju na terenu, financije i dr. Au-

tori upozoravaju da u slučaju većih problema kod konzerviranja predmeta treba konzultirati najbliži laboratorij za konzerviranje, odnosno tražiti savjete od stručnjaka. Stoga je na kraju knjižice i popis onih stručnjaka koji su voljni davati savjete putem telefona, dopisa ali u izvanrednim okolnostima i doći na sam teren.

Napose se naglašava da svaki predmet koji je tisućama godina sačuvan u zemlji mora nakon iskapanja dospjeti u ravnotežu s novom okolinom, inače dolazi do većih oštećenja.

Premda usmjeren prvenstveno zaštitnim arheološkim iskapanjima u Velikoj Britaniji, priručnik je tematski obrađen zapravo za svako arheološko istraživanje, a prijevodom takove publikacije u nas popunili bi više no osjetnu prazninu u tome području.

B. Š.

Information VMS-AMS, Mitteilungsblatt des Verbandes der Museen der Schweiz, Zürich, n. 28, 1982, str. 20, ilustr.

Mira Heim

Muzejski dokumentacioni centar, Zagreb

Kao i prijašnji brojevi časopisa Društva muzeja Švicarske, i ovaj broj obrađuje određenu temu, ovoga puta — zbirke keramike. Prvi članak odnosi se na grčku keramiku u javnim zbirkama Švicarske. U uvodnom dijelu iznosi se značenje Winkelmana i Williama Hamiltona, preko čijih radova figuralno obojena grčka keramika ulazi potkraj 18. stoljeća u kulturni život Europe i odigrava značajnu ulogu u formiranju neoklasicističkih formi umjetnosti.

Švicarska, nešto prije 1850. godine, dolazi u posjed velike zbirke grčkih vaza, preko 4. bernske regimente koja je 1829/30. bila u napuljskoj službi, a poznata je u stručnim krugovima pod nazivom »Nola-zbirka« u Bernu. Po uzoru na bernsku zbirku, u Zürichu se od donacije Eggs i drugih privatnih kolekcija formira zbirka antičke keramike, podrijetlom iz Italije, u kojoj se ističe kolekcija vaza, koje se odlikuju plemenitom tehnikom visoke etruske škole. Potkraj 19. stoljeća slijedi formiranje zbirki u Baselu, Winterthuru, Genfu, St. Gallenu i drugdje. Od dijela ovih i drugih tijekom vremena formiranih kolekcija antičke keramike i donacija osniva se 1966. godine u Baselu Antikenmuseum (Muzej antike) s reprezentativnom klasič-